

Geloven in Vrede

Stephanie Mbanzondere: “Zonder vrede verlies je alles”

Interview met Stephanie Mbanzondere, voorzitter van Burundian Women for Peace and Development (BWPD) en lid van Multicultural Women Peacemakers Network

Je zit hier tegenover mij in een café in Rotterdam, je woonplaats. Hoe kom je hier? Kun je iets over jezelf vertellen?

Ik ben 12 jaar geleden uit mijn land gevlucht voor de etnische oorlog. In 1998 kwam ik naar Nederland – alleen en acht maanden zwanger. Mijn man en twee zonen bleven achter in Kenia, waarheen we al eerder gevlucht waren. Zij kwamen pas drie jaar later.

Een maand later ben ik van mijn dochter bevallen. Met een keizersnede in het ziekenhuis. Het was een zware tijd, helemaal alleen in een vreemd land – niemand om mijn dochter te laten zien! In het asielzoekerscentrum was ik de enige uit Afrika.

Je bent net terug uit Burundi. Kun je vertellen, wat je daar hebt gedaan?

Normaal werk ik “aan de vrede”, maar dit keer ging het over onderwijs. Ik was daar met Edukans, we hebben daar met een team van nederlandse docenten bijscholing engelse taal gegeven aan docenten. Het idee van bijscholing heb ik opgedaan in Nederland, in Burundi kennen ze dit niet. Goed Engels onderwijs is belangrijk, Burundi is het enige Franstalige land in de East African Community.

Daarvoor heb ik verschillende keren vanuit BWPD verzoeningstrainingen opge-

zet die de bevolking helpen, om de oorzaken van het conflict te begrijpen. Vaak ongeletterde, arme Hutu- en Tutsi-vrouwen werden getraind door BWPD en gingen daarna terug naar hun eigen dorp. Ze stimuleren hun dorpsgenoten (bijv. via spelletjes of creatieve opdrachten), om een streep te zetten onder de etnische twisten. Ze leggen uit, dat het conflict aangewakkerd wordt door politieke belangen.

We brengen ze weer bij elkaar, hierdoor openen ze hun harten weer voor elkaar. We hebben ook bereikt, dat de 70 mensen die we getraind hebben in het gouvernement Kirundo allemaal een fiets gekregen hebben om hun werk te doen. Een aantal vrouwen hebben zo leren fietsen!

Op Wikipedia heb ik gelezen, dat in Burundi van de 20 ministers 7 vrouwen zijn! Dat is veel, als je het vergelijkt met Nederland. Hoe komt dat?

In 2005 waren er verkiezingen in Burundi. Als vrouwen uit de diaspora zijn we als een team vóór de verkiezingen erheen gegaan met de boodschap voor vrouwen, dat ze moeten stemmen. En ook dat ze zich kandidaat moeten stellen om gekozen te worden. Van mannen kun je niets krijgen als je niet duwt. Zo is het ook in Afrika. Dus, dat hebben wij ge-

Met een team van Nederlandse docenten van Edukans, naar Burundi. In het midden Stephanie

daan. We hebben een dag georganiseerd en we hebben zolang gelobbyd, totdat de vrouw van de president moest komen, om de dag officieel te openen. Dat is gelukt! Ze heeft de dag geopend met een mooie speech. Ze zei dat er vrouwen uit de diaspora waren gekomen om aandacht te vragen voor de komende verkiezingen. Hierdoor hadden we heel veel aandacht van de nationale media. We waren met bijna 75 vrouwen bij elkaar, waaronder de vrouwelijke minister van Gender en vrouwen van verschillende organisaties. **We hadden vier vrouwen gevraagd om zich kandidaat te stellen voor de verkiezingen, aan het einde van die dag waren het zeven! Dus dat was echt een groot succes.**

Is het gebruikelijk in Burundi, dat vrouwen invloed hebben?

Vroeger niet, maar nu wel! Vrouwen in

Burundi doen alles. Als er twee kinderen zijn, een meisje en een jongen, dan gaat de jongen naar school. Maar de vrouwen zijn niet meer stil nu.

Binnenkort wordt officieel de nieuwe regering benoemd¹. Ik ben benieuwd, hoeveel vrouwen erin zitten! Er is weer veel gelobbyd.

In 2004 was dat vooral van bovenaf. Nu moet er verandering komen aan de basis, vanuit de wijk. De gewone wijken moeten vrouwen hebben die politiek actief zijn. Van de 117 burgemeesters in mijn gouvernement zijn er 11 vrouwen, dus een tiende!

Je doet ook van alles in Rotterdam.

Op dit moment heb ik niets gedaan vanwege het teruglopen van de subsidie. Maar we hebben veel gedaan met traumaverwerking voor Burundese en Rwan-

¹ Na de laatste verkiezingen in juni j.l. liet Stephanie achteraf trots weten: “*The women have received the important ministries : Finances, Health, Justice, Gender and Human Right, Agriculture, Commerce, Labour, East African Community, Telecommunications !!! The two Vice Presidents of the parliament and the Senate are also women. Yes, we can !*”

dese vrouwen die in Rotterdam wonen. We hebben allemaal dezelfde problemen, we zijn gevlucht en we hebben nooit de kans gehad om te praten. Mensen kunnen depressief raken. We komen uit een post-conflictgebied. Om mensen te helpen moet je daar rekening mee houden en ruimte creëren met een speciale trauma-aanpak. Daarom heb ik geprobeerd, het op een andere manier te doen. Ik heb het gedaan met een deskundige die in Nicaragua heeft gewerkt met dezelfde problematiek. Veel mensen zeggen nu “bedankt ervoor, dat we die training hebben gehad. Het voelt nu beter.” Maar de subsidie is gestopt.

Je hebt veel meegemaakt, je moest vier jaar wachten tot je gezin weer compleet was. Wie of wat heeft je toen geholpen?

Oh, dit is een heel lang verhaal. Ik had een heel moeilijke tijd, ik was heel alleen. Maar het is goed gekomen.

het vredescentrum

Mensen vragen: hoe kun je het allemaal doen? In zo'n situatie kun je niet zeggen waarom het gebeurt. Je doet het gewoon. Ik ben zelf katholiek en mijn geloof heeft mij geholpen. Ik ben nu zo sterk om door te gaan. Daarom heb ik gekozen om bij te dragen aan de vrede.

In Noord-Burundi zijn we net klaar met de bouw van een vredescentrum, waar we alle activiteiten willen gaan doen.

Want ik heb gezien: zonder vrede verlies je alles.

Sigrid Hutter

<http://www.burundesevrouwenvoorvrede.nl/>

